

Review/118775517; Ухвала Київського районного суду м. Одеси від 26.08.2024 у справі № 947/17948/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121194815>; Ухвала Приморського районного суду м. Одеси від 10.09.2024 у справі № 522/25297/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121524211>; Ухвала Суворовського районного суду м. Одеси від 16.09.2024 у справі № 523/14956/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121748039>.

15. Ухвала Печерського районного суду м. Києва від 21.04.2021 у справі № 757/21307/21-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96585631>.

16. Ухвала Шевченківського районного суду м. Києва від 06.09.2023 у справі № 638/11185/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113286919>.

17. Ухвала Фастівського міськрайонного суду Київської області від 24.04.2023 у справ № 381/477/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110412773>.

Шаповаленко Євген Володимирович,
кандидат юридичних наук, доцент,
т.в.о. завідувача кафедри оперативно-
розшукової діяльності Національної
академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З ІНШИМИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ПЕРЕДБАЧЕНИМ СТ. 407–409 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

У Конституції України проголошується: «Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України. Громадяни відбувають військову службу відповідно до закону». Забезпечення внутрішньої й зовнішньої безпеки України завжди є актуальною проблемою держави. За сучасних умов, коли Україна знаходиться, під час дії правового режиму воєнного стану, це відчутно впливає на стан злочинності в різноманітних сферах життєдіяльності й державності, в тому числі й у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, створених відповідно до законодавства.

Посилаючись на статистичні дані Офісу Генерального прокурора, зауважимо, що в період з січня по вересень 2024 року, спостерігаються негативні тенденції проявів злочинності, пов'язані з різноманітними посяганнями на встановлений порядок несення військової служби, що, безперечно, впливає на забезпечення національної безпеки України. Так за статистичними даними:

– ст. 407 КК України (Самовільне залишення військової частини або місця служби), обліковано 34329 кримінальних правопорушень з них лише 3431 особам вручено повідомлення про підозру та 1418 проваджень направлено до суду;

– ст. 408 КК України (Дезертирство), обліковано 18126 кримінальних правопорушень з них лише 507 особам вручено повідомлення про підозру та 175 проваджень направлено до суду;

– ст. 409 КК України (Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом) обліковано 220 кримінальних правопорушень з них лише 61 особам вручено повідомлення про підозру та 48 проваджень направлено до суду [1].

З метою вдосконалення взаємодії між правоохоронними органами була затверджена міжвідомча Інструкція щодо взаємодії органів прокуратури, Державного бюро розслідувань, Національної поліції України, Служби безпеки України, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України під час протидії кримінальним правопорушенням, передбаченим статтями 407–409 Кримінального кодексу України [2].

Зазначена Інструкція зазначає взаємодію між правоохоронними органами держави під час виконання покладених на них завдань щодо протидії ухиленню від військової служби, посилення обороноздатності держави під час дії правового режиму воєнного стану, здійснення спільних заходів із запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, передбачених статтями 407–409 КК України.

Одна із функцій підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України є взаємодія зі структурними підрозділами центрального органу управління поліцією, правоохоронними органами іноземних держав з питань міждержавного та міжнародного розшуку, здійснення розшуку підозрюваних та обвинувачених, безвісти зниклих громадян та ідентифікації невпізнаних трупів.

На підрозділи Національної поліції України та Служби безпеки України покладається здійснення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування кримінальних правопорушень зазначеної категорії (за дорученням прокурора), реалізація передбачених кримінальним процесуальним законодавством норм, пов'язаних із виконанням доручень слідчого або прокурора, а також участь у спільних заходах щодо розшуку підозрюваних за фактами вчинення ними кримінальних правопорушень, передбачених статтями 407-409 КК України.

Під час здійснення розшукової роботи вищезазначених осіб, передбачається реалізація спільних заходів:

- обмін інформацією, яка може бути використана як джерело доказів, встановлення місцезнаходження військовослужбовців тощо;

- здійснення оперативно-розшукових та інших заходів, спрямованих на встановлення місцезнаходження військовослужбовців, які вчинили кримінальні правопорушення, передбачені статтями 407–409 КК України;

- створення міжвідомчих слідчих груп для забезпечення здійснення досудового розслідування у розумні строки, вжиття заходів щодо встановлення місцезнаходження військовослужбовців, їх затримання та притягнення до кримінальної відповідальності;

- вивчення причин та умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень цієї категорії;

- проведення нарад, розроблення й уточнення планів стосовно здійснення розшуку військовослужбовців, які вчинили самовільне залишення військової частини або місця служби, дезертирство, ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом, а також проведення профілактичної роботи з розподілом виконання завдань між правоохоронними органами [2].

Підсумовуючи, варто зазначити, що підрозділи кримінальної поліції Національної поліції України найчастіше виявляють військовослужбовців, які самовільно залишили військову частину, здійснили дезертирство та ухиляються від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом. Своєчасна та ретельно налагоджена взаємодія реально може вплинути на хід досудового розслідування через своєчасність повідомлень правоохоронних органів та вжиття заходів щодо розшуку військовослужбовців.

Список використаних джерел

1. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.

2. Про затвердження Інструкції щодо взаємодії органів прокуратури, Державного бюро розслідувань, Національної поліції України, Служби безпеки України, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України під час протидії кримінальним правопорушенням, передбаченим статтями 407–409 Кримінального кодексу України: наказ ДБР, ОГП, МВС, МОУ, СБУ України від 03.10.2024 № 375/223/672/657/485.

Шендрик Владислав Володимирович,
доктор юридичних наук, професор,
заступник начальника Інституту
Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

ПРЕДИКТИВНА АНАЛІТИКА BIG DATA В ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Сучасні виклики національній безпеці України характеризуються різноманіттю загроз та стрімкою динамікою їх видозмінення. Російська збройна агресія, гібридні впливи, кібератаки та інші деструктивні чинники вимагають від Служби безпеки України (далі – СБ України) впровадження новітніх підходів до організації своєї діяльності. Особливої актуальності набуває потреба переходу від реактивної моделі реагування на загрози до проактивної, що базується на передбаченні та упередженні протиправних дій.

Ефективним інструментом такого переходу є предиктивна аналітика Big Data – сукупність методів інтелектуального аналізу даних, спрямованих на прогнозування майбутніх подій на основі історичних даних. У контексті діяльності СБ України предиктивна аналітика дозволяє виявляти приховані закономірності та взаємозв'язки в масивах різномірної інформації, формувати прогнозні сценарії розвитку безпекової ситуації.

Предиктивна аналітика – це галузь передової аналітики, яка використовується для прогнозування невідомих майбутніх подій. Предиктивна аналітика використовує багато методів з інтелектуального аналізу даних, статистики, моделювання, машинного навчання та штучного інтелекту для аналізу